

[Baunsgaard.]

Sådan forholder det sig imidlertid slet ikke. Det, vi dengang stod over for, var en opdeling af Europa i to handelsområder med vore to vigtigste handelsforbindelser placeret hver sit sted. Da Danmark dengang valgte at tilslutte sig det europæiske frihandelsområde, var det ikke alene indlysende rigtigt ud fra et handelspolitisk synspunkt, men også politisk og kulturelt var det det rigtige skridt, der da blev taget. Fra mange sider blev der dengang set hen til, at Danmark i særlig grad skulle kunne medvirke til en samling mellem de to områder, Vesteuropa var blevet opdelt i. Danmarks særlige stilling som nabo til fællesmarkedet og vor handelsmæssige særstilling med ét hovedmarked inden for og et andet uden for fællesmarkedet skabte disse forventninger. Det var ikke fra alle sider, man herhjemme accepterede denne stilling for Danmark, men det blev hele tiden gjort klart, at for Danmark var vort medlemskab af frihandelsområdet kun noget midlertidigt, ganske enkelt fordi vi betragtede opdelingen af Europa i to handelsblokke som noget, der ikke kunne vedvare. Det overraskende består vel i dette, at England så hurtigt efter dannelsen af frihandelsområdet har besluttet sig for at søge tilnærmelse til fællesmarkedet, men med det engelske skridt er der imidlertid skabt en ny situation, og det er ikke det fællesmarked, vi i sin tid sagde nej til, Danmark nu skal forhandle med. Det er en ny europæisk samling, der skal forsøges. Det må imidlertid understreges, synes jeg, at ingen i dag med fuld sikkerhed kan udtale sig om, hvorvidt disse bestræbelser vil føre til det nye Europa, man tilsigter, eller om man endnu en gang må konstatere et forlis.

Det er indlysende, at det er Englands tilslutning, der vil skabe det nye, og det radikale venstre er helt enig i den vurdering, at kun hvis forhandlingerne mellem fællesmarkedet og England fører til et positivt resultat, vil der være skabt muligheder for en dansk tilslutning. Det gælder handelsmæssigt, men det gælder ikke mindre, når man bedømmer de politiske og kulturelle følger af en eventuel tilslutning. Man kan vel næsten sige, at det ikke mindst er det politiske og det kulturelle, der stærkest vil blive ændret, hvis England går med.

Den højtærede udenrigsminister nævnte

i går også de sociale spørgsmål, og det ærede medlem hr. Per Hækkerup mente, at vi på det sociale område fik mulighed for at kritisere de lande, som i deres sociale lovgivning ikke var nået så langt som vi. Der er i denne forbindelse et enkelt efter min mening meget vigtigt punkt, jeg gerne vil fremdrage, et område, hvor jeg tror vi skal være meget vågne. Når der tales om, at man i fællesmarkedet er nået langt med hensyn til ligeløn for kvinder og mænd, lyder det, som om man er meget langt fremme med hensyn til kvindernes stilling. Det er imidlertid ikke det mest fremherskende i billedet. Det bliver meget vigtigt for os at sikre, at den stilling, som den danske kvinde har opnået, kan blive bevaret. Jeg har blot villet anføre dette, idet jeg skal understrege, at der i nogle af de katolske medlemslande f. eks. kun gives børnetilskud til gifte kvinder, der ikke er udearbejdende. Den ugifte moder, som vi i Danmark har bestræbt os meget for at hjælpe, er sat udenfor. Jeg tror, vi også her får, formentlig sammen med andre, en stor opgave at løse. Ud fra ønsket om en samling af hele Vesteuropa kan stillingen vel i dag ikke siges at være fuldt tilfredsstillende. For mange af os, der har tilstræbt en sammenslutning mellem frihandelsområdet og fællesmarkedet, er det beklageligt, at England og Danmark nu i nogen grad står alene uden tilslutning fra de andre fem partnere i frihandelsområdet. Der mangler altså meget i, at vi allerede i dag kan tale om en europæisk løsning.

Når Danmark nu skal ind i forhandlingerne, må det for os være en selvfølgelig opgave at arbejde for, at vi i den eventuelle tilslutning kan få følge af andre nordiske lande. Jeg går ud fra, at mange i dag vil dele beklagelsen af, at de nordiske lande forliste deres samlingsbestræbelser. Med fællesmarkedets stærkt politisk forpligtende karakter vil det være en nødvendighed, at vi får nordisk følgeskab. Danmark kan selvsagt ikke foretage sig handlinger, der slår det i stykker, som allerede er oprettet inden for nordisk samarbejde.

Der er også en anden side af den politiske situation, man kan vel sige af Europas politiske situation, jeg gerne ønsker at understrege; det er Europas forhold til de nye lande. På grund af Europas fortid som verdensdelen med de mange kolonimagter er